

ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Trnavská cesta 52
P.O.BOX 45
826 45 Bratislava

V Bratislave 21.12.2022

Správa z mimoriadnej kontroly zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov počas konania hromadných podujatí – vianočných (Mikulášskych) trhov v Slovenskej republike

V nadväznosti na povinnosti vyplývajúce orgánom verejného zdravotníctva podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o doplnení a zmene niektorých zákonov v platnom znení vo veci výkonu štátneho zdravotného dozoru nad zariadeniami poskytujúcimi stravovacie služby a zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov vo veci výkonu úradnej kontroly nad bezpečnosťou potravín, Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky požiadal regionálne úrady verejného zdravotníctva v Slovenskej republike o vykonanie mimoriadnej kontroly zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov počas konania hromadných podujatí – vianočných (Mikulášskych) trhov v Slovenskej republike v termíne od 1.1. do 19.12., so zameraním sa na **kontrolu prípravy, manipulácie a podávania pokrmov a nápojov:**

- kontrola vysledovateľnosti (t.j. pôvodu surovín),
- kontrola chladiaceho reťazca, teplotného reťazca,
- kontrola dátumu spotreby, resp. dátumu minimálnej trvanlivosti surovín, potravín,
- kontrola označenia (vrátane označenia alergénov a prídavných látok - azofarbivá),
- kontrola prevádzkovej hygieny,
- kontrola manipulácie s odpadom, osobitnú pozornosť venovať organickému odpadu a použitým olejom,
- dodržiavanie osobnej hygieny zamestnancov, prichádzajúcich do styku s potravinami/pokrmami,
- kontrola dokladov odbornej a zdravotnej spôsobilosti,
- námatkový odber vzoriek na laboratórnu analýzu (mikrobiologická kontrola).

Zhrnutie výsledkov mimoriadnej kontroly

V termíne od 1.12. do 19.12.2022 sa konali vianočné (Mikulášske) trhy v územnej pôsobnosti všetkých 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva (RÚVZ) v Slovenskej republike. Spolu bolo vykonaných **561 kontrol** (najviac v Košickom kraji – 139 kontrol, v Žilinskom kraji – 96 kontrol a v Prešovskom kraji – 85 kontrol). Celkovo najviac kontrol vykonali: RÚVZ so sídlom v Košiciach – 54 kontrol a RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave – 44 kontrol.

Spolu **skontrolovali RÚVZ v SR 386 zariadení** stánkového a ambulantného predaja potravín, pokrmov a nápojov (najviac v Košickom kraji - 90 zariadení, v Prešovskom kraji - 68 zariadení a v Žilinskom kraji - 62 zariadení). Najviac zariadení stánkového a ambulantného predaja potravín, pokrmov a nápojov bolo skontrolovaných v dvoch najväčších slovenských mestách – v Bratislave (skontrolovaných bolo 48 stánkov prevádzkovaných na Hlavnom a Hviezdoslavovom námestí v Bratislave - Staré mesto, Dulovom námestí v Bratislave – Ružinove, v Inchebe v Bratislave – Petržalke, na Tyršovom nábreží v Bratislave – Petržalke a v Košiciach (skontrolovaných bolo 27 stánkov).

Z celkovo skontrolovaných zariadení stánkového a ambulantného predaja potravín, pokrmov a nápojov sa zistili **nedostatky v 28 zariadeniach** (čo predstavuje 7,3 %). Veľmi podobná situácia bola aj v roku 2019, kedy sa konali posledné vianočné (Mikulášske) trhy pred pandemiou, pri ktorých sa zistili nedostatky v 35 zariadeniach (čo predstavovalo 7,9 %). Najvyššie percento zariadení so zistenými nedostatkami bolo v Bratislavskom kraji, v ktorom sa nedostatky zistili v 11 zariadeniach (najčastejšie zistenými nedostatkami bolo nevhodné skladovanie používaných polotovarov, potravín a hotových pokrmov a nedostatky v označení alergénov) zo skontrolovaných 48 zariadení stánkového a ambulantného predaja potravín, pokrmov a nápojov (čo predstavuje 22,9 %), ďalej v Nitrianskom kraji, v ktorom sa nedostatky zistili v 4 zariadeniach zo skontrolovaných 29 zariadení (čo predstavuje 13,8 %).

Žiadne nedostatky sa nezistili pri kontrolách v Prešovskom kraji. V Banskobystrickom, Košickom a v Trnavskom kraji sa nedostatky zistili len v 1 zariadení zo skontrolovaných zariadení.

Nedostatky zistené pri kontrolách:

➤ ***kontrola výsledovateľnosti***

- potraviny (klobásky, bravčové mäso, tofu) bez spotrebiteľského označenia,
- nepredložené dodacie listy k používaným polotovarom, cukránskym výrobkom,

➤ ***kontrola chladiaceho a mraziaceho reťazca a teplotného reťazca***

- potraviny a používané polotovary (napr. plnky do hotových pokrmov (kapustová, bryndzová), originál chladené, následne namarinované mäso, cesto na zemiakové placky, kyslá smotana) skladované mimo chladiacich zariadení,
- hlbokozmrazené lokše skladované mimo mraziaceho zariadenia (v stánku sa mraziace zariadenie nenachádzalo),

➤ ***kontrola manipulácie s polotovarimi, potravinami a hotovými pokrmami***

- pokrmy vystavované bez zabezpečenia ochrany pred kontamináciou,
- nedodržanie hygienických podmienok pri manipulácii s potravinami,

➤ ***kontrola skladovania***

- nedodržané podmienky skladovania (zamrazené čerstvé pečivo),

- spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín,
- zamrazovanie potravín dodaných v nemrazenom stave,
- **kontrola dátumu spotreby, resp. dátumu minimálnej trvanlivosti surovín**
 - lokše, bravčová krkovička bez kosti, kuracie rezne po dátume spotreby,
- **kontrola označenia ponúkaných pokrmov**
 - nedostatky v označení alergénov,
 - predaj balených cukrárskych výrobkov bez označenia,
- **kontrola prevádzkovej hygieny**
 - nevyhovujúca prevádzková hygiena v dvoch stánkoch s rýchlym občerstvením (znečistené manipulačné plochy, mraziace, chladiace a ohrevné zariadenia),
 - nezabezpečenie prívodu teplej tečúcej vody na umývanie pracovného náradia a rúk zamestnanca v dvoch stánkoch,
 - nedostatočné vybavenie dvoch stánkov s predajom rýchleho občerstvenia - chýbalo zariadenie na umývanie pracovných pomôcok (pomôcky sa umývali v zariadení na umývanie rúk v druhom prípade v prevádzke nachádzajúcej sa v blízkosti stánku),
- **kontrola dokladov odbornej a zdravotnej spôsobilosti**
 - nepreukázanie sa dokladom o odbornej a/alebo zdravotnej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažnej činnosti u zamestnancov.

Počas výkonu kontrol bolo spolu odobraných a **laborátorne (na mikrobiológiu) vyšetrených 50 vzoriek** hotových pokrmov. Z uvedeného počtu **nevyhoveli 3 vzorky pokrmov**, čo predstavuje 6 % (v roku 2019 bolo percento mikrobiologicky nevyhovujúcich vzoriek hotových pokrmov 4,8 %). 1 vzorka pokrmu (lokša s husacou pečeňou) odobratá na vianočných trhoch v Bratislave nevyhovela mikrobiologickým kritériám pre nadlimitné počty koliformných baktérií. A 2 vzorky pokrmov (pečená klobása a živánska grilovaná krkovička) odobraté na vianočných trhoch v Košiciach nevyhoveli mikrobiologickým kritériám pre prítomnosť *Bacillus cereus*.

Za zistené nedostatky bolo pri kontrolách uložených na mieste spolu **16 blokových pokút** v celkovej **sume 1 788 eur** (najviac a v najvyššej sume v Bratislavskom kraji).

V jednom prípade bolo opatrením na mieste **nariadené uzatvorenie prevádzky** - stánok na ambulantný predaj nápojov, z dôvodu nezabezpečenia prívodu teplej tečúcej vody na umývanie pracovného náradia a rúk zamestnanca vhodným spôsobom.

V jednom prípade bola opatrením na mieste **zakázaná činnosť** – príprava a podávanie pokrmov v stánku do doby zabezpečenia tečúcej teplej vody v stánku.

Tabuľka č. 1

Počet vykonaných kontrol / počet skontrolovaných zariadení	Počet zariadení so zistenými nedostatkami	Počet uložených blokových pokút / suma	Počet odobraných a laborátorne vyšetrených vzoriek / počet nevyhovujúcich vzoriek

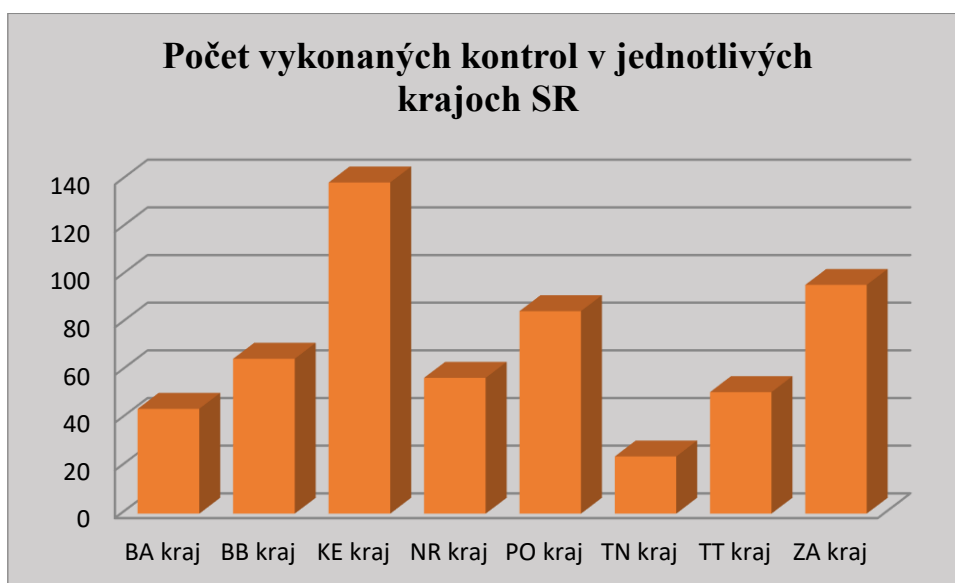
561 / 386	28	16 / 1 788 eur	50 / 3
------------------	-----------	-----------------------	---------------

Na záver môžeme skonštatovať, že pri uvedenej mimoriadnej kontrole neboli zistené závažné hygienické nedostatky. Vyhovujúca úroveň hygieny a technické zabezpečenie je výsledkom každoročne sa opakujúcich kontrol, ako aj spolupráce s organizátormi hromadných akcií – vianočných trhov, ktorí sú zo strany orgánov verejného zdravotníctva opakovane upozorňovaní na dodržiavanie požiadaviek vyplývajúcich z právnych predpisov pri organizovaní hromadných podujatí.

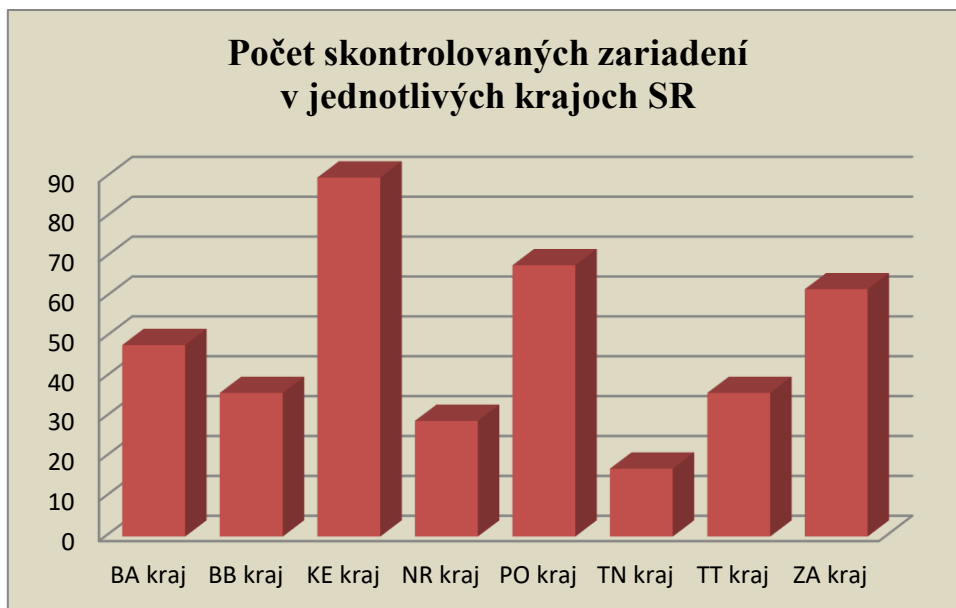
V kontrolách budú orgány verejného zdravotníctva naďalej pokračovať počas celého trvania vianočných trhov v jednotlivých mestách Slovenskej republiky.

Výsledky mimoriadnej kontroly podľa krajov Slovenskej republiky

- a) počet vykonaných kontrol zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín: 561
(Bratislavský kraj – 44, Banskobystrický kraj – 65, Košický kraj – 139, Nitriansky kraj – 57, Prešovský kraj – 85, Trenčiansky kraj – 24, Trnavský kraj – 51, Žilinský kraj - 96)

- b) počet skontrolovaných zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín: 386
(Bratislavský kraj – 48, Banskobystrický kraj – 36, Košický kraj – 90, Nitriansky kraj – 29, Prešovský kraj – 68, Trenčiansky kraj – 17, Trnavský kraj – 36, Žilinský kraj – 62)

- c) počet zariadení so zistenými nedostatkami: **28**
 (Bratislavský kraj – 11, Banskobystrický kraj – 1, Košický kraj – 1, Nitriansky kraj – 4,
 Prešovský kraj – 0, Trenčiansky kraj – 3, Trnavský kraj – 1, Žilinský kraj – 7)

